

فهرست مطالب

- ۹..... شناسنامه اثر ..... □
- ۱۱..... پیشگفتار ..... □
- ۱۵..... مقدمه ..... □

فصل اول

کلیاتی در باب مبانی سازمان‌های مردم‌نهاد (۱۹)

- ۲۰..... بخش نخست: مفاهیم و تعاریف اساسی سازمان مردم‌نهاد ..... □
- ۲۶..... بخش دوم: ویژگی‌ها و محورهای فعالیت سازمان مردم‌نهاد ..... □
- ۳۶..... بخش سوم: طبقه‌بندی سازمان مردم‌نهاد ..... □
- ۴۵..... بخش چهارم: مشارکت اجتماعی در سازمان مردم‌نهاد ..... □

فصل دوم

واکاوی در عملکرد سازمان‌های مردم‌نهاد (۵۳)

- ۵۳..... بخش نخست: گذری بر نگرش‌های موجود پیرامون عملکرد سازمان مردم‌نهاد ..... □
- ۶۴..... بخش دوم: موانع درونی توسعه سازمان مردم‌نهاد ..... □

فصل سوم

انگاره‌های تاریخی سازمان‌های مردم‌نهاد در پرتو جامعه مدنی و حقوق شهروندی (۸۵)

- ۸۶..... بخش نخست: گذری بر تاریخچه و سیر تکامل جامعه مدنی ..... □

- بخش دوم: ریشه‌های تحقق حقوق شهروندی در جامعه مدنی ۸۹
- بخش سوم: سیر تحول جامعه مدنی و حقوق شهروندی در ایران ۹۱

فصل چهارم

سازمان‌های مردم‌نهاد و قدرت سیاسی - بوروکراتیک (۱۰۱)

- بخش نخست: توسعه انسانی، سازمان مردم‌نهاد و دولت ۱۰۱
- بخش دوم: نحوه تعامل نظام سیاسی با سازمان مردم‌نهاد ۱۰۵
- بخش سوم: الگوهای تعامل سازمان مردم‌نهاد و دولت در ایران ۱۰۸
- بخش چهارم: سازمان مردم‌نهاد، یاری دستگاه اداری و ارتقای توسعه انسانی ۱۱۱

فصل پنجم

مطالعات موردی در عرصه سازمان‌های مردم‌نهاد (۱۱۳)

- بخش نخست: نقش سازمان‌های مردم‌نهاد در گسترش دیپلماسی عمومی ۱۱۳
- بخش دوم: تأثیر سازمان‌های مردم‌نهاد در ارتقای سطح امنیت اجتماعی جامعه ایران ۱۳۳
- بخش سوم: آرومیه بستر کنش سازمان‌های مردم‌نهاد در پرتو تعامل اقوام ۱۵۱
- نتیجه ۱۶۷
- منابع ۱۷۱

فصل اول

کلیاتی در باب مبانی سازمان‌های مردم‌نهاد

سازمان مردم‌نهاد^۱ به اشکال و انحای مختلف در سراسر جهان به کار گرفته می‌شود و با توجه به بافت کلامی که در آن مورد استفاده قرار می‌گیرد، به انواع گوناگون سازمان‌ها اشاره می‌کند. سازمان مردم‌نهاد در کلی‌ترین معنای خود، به سازمانی اشاره می‌شود که مستقیماً بخشی از ساختار دولت محسوب نشود، اما نقش بسیار مهمی به عنوان واسطه بین فرد فرد مردم (اتم‌های اجتماع) و قوای حاکم و حتی خود جامعه ایفا می‌کند. از آنجا که اصطلاح «سازمان مردم‌نهاد» کلی است، بسیاری از این سازمان‌ها ترجیح می‌دهند از اصطلاح سازمان داوطلبانه خصوصی^۲ یا سازمان توسعه خصوصی^۳ استفاده کنند. گزارش‌های تهیه‌شده توسط سازمان ملل در خصوص حکومت جهانی نشان می‌دهد که در میانه دهه ۱۹۹۰ قریب به ۲۹۰۰۰ سازمان مردم‌نهاد بین‌المللی وجود داشت؛ که در برخی از کشورها تعداد سازمان‌های مردم‌نهاد حتی از این رقم نیز بالاتر بوده است. در فصل نخست به تعاریف سازمان‌های مردم‌نهاد از سوی محققان، سازمان‌ها و مراجع بین‌المللی مختلف خواهیم پرداخت. سپس ویژگی‌ها، طبقه‌بندی، انواع و محورهای فعالیت این سازمان‌ها را مورد بررسی قرار خواهیم داد.

1. Non Governmental Organization
3. Private Development Organization

2. Private Voluntary Organization